

Newsletter

12.02.2007

Duże poruszenie w kraju i poza jego granicami wywołał wywiad Alaksandra Łukašenki udzielony 6 lutego agencji Reuter. Białoruski lider przyznał, że dotychczasowa polityka zagraniczna – zorientowana de facto tylko na Rosję – była błędna. „Staliśmy na jednej nodze, a trzeba stać na obydwóch. Znajdujemy się pomiędzy Zachodem a Rosją. Jesteśmy mostem pomiędzy Rosją a Zachodem” – metaforycznie wyraził się Łukašenka.

Obserwatorzy zauważają, że odrzucił on żądania Europy w sprawie demokratyzacji życia wewnętrznego kraju, nazwał je destrukcyjnymi dla systemu politycznego panującego w Białorusi.

Analitycy uważają, że Łukašenka chce grać na obawach Zachodu wobec stabilności dostaw surowców energetycznych oraz stabilności tranzytu w ogóle, nielegalnej migracji itd., proponując usługi Białorusi w rozwiązywaniu tych problemów. W ten sposób Łukašenka chce osiągnąć uznanie, nie rezygnując z władzy autorytarnej. Jeszcze jeden cel jego reweransów w stronę Zachodu – to wymusić ustępstwa na Rosji, wycisnąć z niej jeszcze trochę preferencji, – podkreślają analitycy. Tak więc – wnioskuje analitycy – ostatnie deklaracje Łukašenki na temat polityki zagranicznej można uznać w znacznej mierze za PR. Według ekspertów oraz opozycji, w tej sytuacji Zachód musi okazać stanowczość.

Z kolei rząd Białorusi deklaruje chęć uzyskania w tym roku \$1-1,5 mld kredytów zewnętrznych, jak również zamiar stworzenia lepszych warunków dla kapitału zagranicznego.

„Wcześniej nasze problemy w większości były rozwiązywane przy wykorzystaniu wewnętrznych źródeł finansowania(...) Żeby uniknąć radykalnego wzrostu cen na surowce energetyczne, potrzebne jest nam dziś wsparcie zagraniczne, należy przyciągać kapitał zewnętrzny” – powiedział parę dni temu minister finansów Mikołaj Korbut.

Finansiści uważają, że szanse na uzyskanie kredytów są znaczne, ponieważ dług zewnętrzny nie jest duży (około \$850 mln przy PKB \$37 mld). Mowa jest o kredytach nie państwowych, lecz syndykowanych (syndicated).

Jednocześnie eksperci zaznaczają, że inwestycje popłyną do kraju tylko wtedy, gdy zostaną wdrożone reformy rynkowe.

POLITYKA

- W Wilnie zaczął działać Białoruski Dom Praw Człowieka

OFICJALNIE

- Prezydent Iranu złoży wizytę w Białorusi
- Białoruś spodziewa się zagranicznych inwestycji
- Łukašenka zdementował stwierdzenia rosyjskich polityków o rzekomym dotowaniu gospodarki białoruskiej przez Rosję

OPOZYCJA

- Zatrzymania aktywistów „Młodego Frontu” w Mińsku
- Książka o białoruskich komandosach
- Do 2014 roku w Białorusi powstanie elektrownia atomowa
- Odbyła się prezentacja filmu „Na pierwszej linii zwycięstwa”

GOSPODARKA

- Wzrosły taryfy za tranzyt rosyjskiej ropy przez Białoruś
- Białoruś chce pożyczyć miliard dolarów

SPOŁECZEŃSTWO

- Pod Mińskiem powstanie pole golfowe
- Nowy sposób oszczędzania nośników energii
- Białorusini kupili w Banku Narodowym 1000 diamentów
- Rektorzy prywatnych uczelni będą mianowani przez ministra edukacji

KULTURA

- Grafika szwedzka w Mińsku
- W Mińsku otwarto „Dni Książki Żydowskiej”

Z kolei rząd mówi przede wszystkim o modernizacji przemysłu, dywersyfikacji dostaw energii i jej oszczędzaniu.

Na konferencji prasowej 5 lutego przewodniczący Państwowej Akademii Nauk Michaił Miaśnikowicz zapowiedział, że Białoruś będzie dążyła do zmniejszenia nakładów energetycznych i osiągnięcia w przyszłości poziomu Kanady. Jak wynikało z wypowiedzi Miaśnikowicza, koncepcja bezpieczeństwa energetycznego Białorusi ma na celu zwiększenie bazy własnych zasobów paliwowo-energetycznych. Mówi się m.in. o wykorzystywaniu węgla brunatnego.

Wielkie nadzieje władze białoruskie wiążą również z budownictwem elektrowni atomowej. W tym tygodniu źródła oficjalne podały szczegóły planu rozwoju energetyki atomowej. Zdecydowano, iż budownictwo elektrowni atomowej zacznie się w 2008 r. Pierwszy blok – według planów – zostanie uruchomiony w latach 2013 – 2014, drugi – do 2015 r. Ich łączna moc wyniesie 1 tys. MW. Do roku 2025 zostaną zbudowane jeszcze dwa bloki. To w znacznej mierze przyczyni się do poprawienia bilansu energetycznego kraju.

W roku 2007 Białoruś musi wybrać partnera strategicznego do realizacji tego projektu, zacząć negocjacje z dostawcą technologii oraz sprzętu – zaznaczają źródła w Akademii Nauk i uważają, że najprawdopodobniej wybór zostanie dokonywany pomiędzy wariantami francuskim i rosyjskim.

Według komentatorów, wybór zachodniego lub rosyjskiego projektu w znacznej mierze będzie również symbolem orientacji geopolitycznej Białorusi. Zamówienie technologii u Francuzów będzie oznaczało wybór pragmatyczny – uzyskiwanie kredytów z Zachodu, rozwój kontaktów w różnych sferach, poszerzenie strefy zaufania itd. Jeśli zostanie wybrany wariant rosyjski, to jedynie wzrośnie uzależnienie od kraju, który w Mińsku już otwarcie nazywają „imperium energetycznym”.

Jednak rozwój kontaktów z Zachodem – według analityków – hamują obawy elit rządzących przed poszerzaniem się wpływów rynkowo-demokratycznych, które mogą podważyć podstawy reżimu.

Lider opozycji Alaksandar Milinkievič – jak podkreślają politolodzy – wykonał w tym tygodniu efektywny ruch PR-owski: w specjalnym liście do głowy państwa zaproponował współpracę z opozycją w celu integracji z Europą. Jednak analitycy nie wierzą w to, że władze zdecydują się na włączenie swych oponentów w potencjalny dialog z Zachodem.

Ostatni tydzień przyniósł kolejne represje wobec opozycji – została zatrzymana duża grupa aktywistów organizacji młodzieżowej „Młody Front”. Dwoje z nich może być sądzonych z paragrafu Kodeksu Karnego o działalności w imieniu niezarejestrowanej organizacji (a wszystkie próby jej zarejestrowania nie przyniosły rezultatu). ■

POLITYKA

W Wilnie zaczął działać Białoruski Dom Praw Człowieka

Według jednego z założycieli Białoruskiego Domu Praw Człowieka Siarhieja Dubaŭca, będą tu zbierane i analizowane informacje o łamaniu praw człowieka w Białorusi.

W Białoruskim Domu Praw Człowieka będą się odbywały seminaria i konferencje dotyczące praw człowieka. Jak poinformował S. Dubaviec, organizację kilka razy

próbowano zarejestrować w Mińsku, ale w związku ze stosunkiem władz do poszanowania praw człowieka, organizatorzy zdecydowali się przenieść do Wilna. Przy przekraczaniu granicy nasi obrońcy praw człowieka ciągle spotykają się z negatywnym traktowaniem i przeciąganiem kontroli – mówi S. Dubaviec – to paraliżuje ruch na przejściach granicznych, przeszkadza zwykłym obywatelom.

Organizacja na Litwie będzie działała do czasu, kiedy w Białorusi nie dokonają się wyraźne zmiany w dziedzinie praw człowieka, dopóki nie będzie działała Konstytucja i nie będą szanowane prawa.

OFICJALNIE

Prezydent Iranu złoży wizytę w Białorusi

Jak poinformował ambasador Islamskiej Republiki Iranu w Białorusi, Abdolchamid Fekry, irański przywódca, Machmud Achmadineżad odwiedzi Białoruś już w przyszłym miesiącu.

Według ambasadora Iranu w Mińsku, podczas wizyty prezydenta Iranu zostanie podpisanych wiele ważnych traktatów o współpracy między Białorusią a Iranem, dotyczących realizacji wspólnych projektów.

Iran udostępnił już Białorusi część swojego terytorium w celu wydobycia ropy. Obecnie w Białorusi działają irańska fabryka samochodów „Samand”. Iran zadeklarował także wsparcie Białorusi w budowie białoruskiej elektrowni atomowej.

Białoruś spodziewa się zagranicznych inwestycji

Władze Białorusi są gotowe wpuścić do kraju inwestycje zagraniczne. Powiedział o tym Korbut w wywiadzie agencji Reutersa minister finansów Białorusi Mikołaj.

W celu modernizacji gospodarki władze Białorusi są gotowe otworzyć Białoruś na kapitał zagraniczny.

Minister finansów zaznaczył, że warunki inwestycyjne muszą być korzystne dla obu stron. Minister potwierdził także, że przejście na zasady rynkowe w stosunkach gospodarczych z Rosją zmusza rząd do przeprowadzenia reform ekonomicznych w Białorusi. „Za 5 lat będziemy mieli inną gospodarkę. Ona się przystosuje do tych warunków, które będzie miała” – powiedział minister finansów.

M. Korbut poinformował także, że w jeszcze w tym roku Białoruś będzie się starała o kredyt w bankach zagranicznych na kwotę 1 miliarda dolarów. Ma on być przeznaczony na rekompensatę strat wywołanych przez podwyżkę cen rosyjskich nośników energetycznych.

Jednocześnie minister M. Korbut ma nadzieję, że podwyżka cen rosyjskiej ropy i gaz nie wywoła kryzysu w gospodarce białoruskiej.

Łukašenka zdementował stwierdzenia o rzekomym dotowaniu gospodarki białoruskiej przez Rosję

Prezydent Białorusi Alaksandar Łukašenka udzielił wywiadu ogólnorosyjskiej gazecie „Zavtra”.

Podjęto w nim m.in. zagadnienia dotyczące polityki zewnętrznej Białorusi, stosunków z Rosją i cen na surowce energetyczne, współpracy z państwami Unii Europejskiej, a także reakcji mieszkańców Białorusi i Rosji na konflikt gazowy i naftowy.

Odpowiadając na pytanie o perspektywy rozwoju stosunków białorusko-rosyjskich, Łukašenka zaznaczył, że w obecnej sytuacji „wszystko zależy od rosyjskiego kierownictwa”. Białoruski lider zdementował stwierdzenia rosyjskich polityków jakoby gospodarka białoruska była dotowana przez Rosję.

Mówiąc o wzroście cen na rosyjską ropę i gaz, Łukašenka powiedział: „To były bezpośrednie rozporządzenia prezydenta Rosji”. Prezydent podkreślił także, że jego kraj prowadzi wielokierunkową politykę zewnętrzną, w której jest miejsce dla współpracy z wieloma krajami, tak na Zachodzie, jak i na Wschodzie, informuje agencja BELTA.

OPOZYCJA

Zatrzymania aktywistów „Młodego Frontu” w Mińsku

4 lutego w Mińsku zostało aresztowanych około 30 członków organizacji młodzieżowej „Młody Front”.

Do aresztowań doszło podczas posiedzenia Rady Naczelnej organizacji. Około 16.30 czasu białoruskiego funkcjonariusze AMAP (ZOMO) wdarli się do prywatnego mieszkania w centrum Mińska, gdzie kończyło się zebranie.

Zatrzymanych przewieziono na posterunek milicji, gdzie niektórych działaczy przesłuchano do protokołu. Niepełnoletnich członków „Młodego Frontu” wypuszczono po przybyciu rodziców. Aktywistów organizacji, Zmiciera Chwiedaruka i Jauhiena Skrabutana, przesłuchali pracownicy KGB. Podczas przesłuchania pracownicy służb specjalnych zmuszali zatrzymanych do przyznania się do

działalności w nielegalnej organizacji, co w świetle prawa białoruskiego, jest zakazane. Około 24.00 wszyscy zatrzymani, oprócz Z. Chviedaruka, zostali zwolnieni z aresztu. Nad ranem odbyły się też rewizje w mieszkaniach członków organizacji. Aleh Korban został aresztowany podczas świętowania swoich urodzin we własnym mieszkaniu. Jego aktualne miejsce pobytu dotychczas nie jest znane. Według słów Ivana Szyły, działacza MF z Salihorska, milicjanci nie używali siły fizycznej i przed przeszukaniem okazali odpowiednie zezwolenie.

Dziś w sądzie rejonowym w Mińsku odbędą się przesłuchania w sprawie zatrzymanych aktywistów.

Zgodnie z art. 193 Kodeksu Karnego (Działalność w organizacji nielegalnej) na 1,5 roku więzienia został skazany lider „Młodego Frontu” Żmicier Daškiewič.

Książka o białoruskich komandosach

Pracę o Białorusinach – uczestnikach mało znanych wojen drugiej połowy XX wieku piszą studenci uniwersytetu państwowego w Brześciu.

Autorzy przeprowadzili już około 30 wywiadów z weteranami konfliktów wojennych w Korei, Wietnamie, Angoli, Etiopii i Egipcie. Białorusini, będący wówczas żołnierzami radzieckimi, służyli w zapalnych punktach jako doradcy wojskowi i specjaliści.

Jeszcze do niedawna nie wolno im było opowiadać o swojej przeszłości w wojsku, a teraz ich wspomnienia posłużą do lepszego poznania najnowszej historii.

Do 2014 roku w Białorusi powstanie elektrownia atomowa

Już w przyszłym roku rozpocznie się budowa pierwszej białoruskiej elektrowni atomowej. Poinformował o tym prezes Akademii Nauk Białorusi Michał Miaśnikovič.

Obecnie trwają rozmowy z przedstawicielami MAGATE, a także z firmami, które wezmą udział w budowie elektrowni.

Swoje propozycje białoruskiemu rządowi przedstawiły już Francja i Rosja. Prezes Akademii Nauk nie wyklucza, że budowę elektrowni będą się zajmowały dwie różne firmy. Powstanie elektrowni atomowej o mocy 2 tys. megawatów będzie kosztowało około

2,5-3 miliardów dolarów. Michał Miaśnikovič nie wyklucza też możliwości otrzymania kredytu od Banku Światowego. Rozpatrywana jest też opcja skorzystania przy projekcie ze środków zagranicznych.

Pierwszy blok białoruskiej elektrowni atomowej o mocy 1 tys. megawatów powinien zacząć pracę w 2014 roku.

Odbyła się prezentacja filmu „Na pierwszej linii zwycięstwa”

W Mińsku odbyła się prezentacja filmu „Na pierwszej linii zwycięstwa”, który poświęconego wszystkim więźniom politycznym.

Według prawnego pełnomocnika Alaksandra Kazulina, byłego kandydata na prezydenta Białorusi, obrońcy praw człowieka – Aleha Voŭčaka – film w dużej części składa się ze zdjęć amatorskich, kronik, materiałów fotograficznych oraz dokumentów zgromadzonych w komisji społecznej „Wolność Kazulinowi i innym więźniom politycznym”.

„Okazuje się, że ludzie nie wiedzą, za co siedzi w więzieniu Kazulin. Dlatego chcemy, aby ten film trafił do każdego domu”, powiedział Aleh Voŭčak.

W najbliższym czasie film będzie dostępny w Internecie, gdzie będzie go można obejrzeć lub skopiować.

GOSPODARKA

Białoruś chce pożyczyć miliard dolarów

Białoruś ma zamiar pożyczyć w tym roku ok.1 miliarda dolarów na rynkach zagranicznych. Poinformował o tym minister finansów Mikołaj Korbut.

Według ministra, pożyczka jest niezbędna, aby w miarę bezboleśnie przeżyć ostre podwyżki cen na rosyjskie surowce. Białoruski rząd nie planuje brać kredytów wewnętrznych, lecz prowadzi rozmowy o kredytowaniu z bankami Rosji, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Szwajcarii.

Wzrosły taryfy za tranzyt rosyjskiej ropy przez Białoruś

Ministerstwo gospodarki Białorusi o 30% zwiększyło opłaty za tranzyt ropy rosyjskiej przez terytorium Białorusi.

Zgodnie z oświadczeniem Ministerstwa Gospodarki Białorusi, przy naliczaniu istniejącej do tej pory taryfy nie był uwzględniany podatek VAT. Obecnie Białorus i Rosja rozliczają się na podstawie umów obowiązujących od 1996 roku. Od tego czasu te zasady nie ulegały zmianie.

W celu rekompensaty strat wywołanych przez wzrost ceł na rosyjską ropę i gaz, „Homeltransnafta Družba” i koncern „Bielnaftachim” zwróciły się do Ministerstwa Gospodarki z propozycją zmian taryfowych za tranzyt ropy przez Białoruś.

Opłata za 1 tonę ropy, według kursu Uniecza-Mazyr-Adamawa (przez Niemcy i Polskę) wzrosła z ,5 do 3,5 dolarów. Według trasy Uniecza-Mazyr-Brody (Węgry, Słowacja, Czechy, Ukraina) z 1,14 do 1,5 dolara. Ministerstwo Gospodarki zaznacza, że opłata za tranzyt ropy przez Polskę i Ukrainę jest i tak dwukrotnie większa, niż ustanowiona obecnie przez Białoruś.

Nowa taryfa będzie obowiązywała od 15 lutego.

SPOŁECZEŃSTWO

Pod Mińskiem powstanie pole golfowe

Za cztery lata na terytorium byłego poligonu wojskowego w Kałodziszczach powstanie pole golfowe o powierzchni 318 hektarów.

Kompleks pod Mińskiem będzie się składał z pola i specjalnej golfowej wioski. Dla gości zostanie zbudowany hotel na 250 miejsc noclegowych, bar, restauracja, sklepy oraz parking na 400 samochodów. Członkowie klubu golfowego będą mogli kupować wille niedaleko pola do gry, zaś część domów można będzie wynajmować.

Wpisowe dla członków klubów golfowych w Rosji zaczynają się od 3 tys. dolarów. Ile będzie kosztowało to w Białorusi na razie niewiadomo. Decyzję o powstaniu obiektu własnoręcznie podpisał prezydent Łukašenka. Otwarcie przewidziane jest na 2010 rok.

Nowy sposób oszczędzania nośników energii

Jeszcze w 2007 roku mieszkańcy wsi w Białorusi będą mogli kupić nowe modele generatorów ciepła.

Naukowcy Akademii Nauk Białorusi opracowali nowe modele generatorów ciepła dla rolników.

Owe urządzenia mogą pracować na słomie, odrzutach torfu i drewnie. Naukowcy uważają, że dzięki opracowanej technologii, przy dzisiejszych wysokich cenach na gaz ziemny i ciekłe paliwo, uda się poczynić nawet kilkusetprocentowe oszczędności. Prezydent kraju A. Łukašenka jeszcze w zeszłym miesiącu zaapelował do rządu o podejmowanie kroków w kierunku oszczędzania energii. Według Łukašenki, jest to najbardziej aktualna kwestia bezpieczeństwa narodowego.

Białorusini kupili w Banku Narodowym 1000 diamentów

Prawie 1000 diamentów o łącznej masie 186 karatów sprzedano w Białorusi na początku lutego bieżącego roku. Białorusini zapłacili za nie 353 tys. dolarów.

Narodowy Bank rozpoczął sprzedaż tych szlachetnych kamieni obywatelom w grudniu 2005 roku. Nowy produkt do lokowania kapitału znalazł wielu zainteresowanych.

Specjaliści mówią, że dużym zainteresowaniem cieszą się wszystkie bez wyjątku diamenty.

Rektorzy prywatnych uczelni będą mianowani przez ministra edukacji

Rektorzy prywatnych uczelni wyższych będą mianowani przez ministra edukacji Białorusi. Przepis tej treści został wpisany do projektu nowej ustawy o szkolnictwie wyższym.

Obecnie w Białorusi istnieje 12 prywatnych uczelni wyższych, a ich rektorzy są powoływani przez właścicieli placówek.

Według Uładzimira Zdanoviča, przewodniczącego Komisji do spraw Edukacji Izby Reprezentantów Zgromadzenia Narodowego RB, przepis znalazł się w projekcie ustawy, ponieważ niektórzy rektorzy „skompromitowali system prywatnego szkolnictwa wyższego w Białorusi”. Według Zdanoviča, nie ma mowy o likwidacji prywatnych szkół wyższych w kraju.

KULTURA

Grafika szwedzka w Mińsku

Od 6 do 25 lutego w Muzeum Marca Chagalla w Witebsku odbędzie się wystawa grafiki szwedzkiej „Przez tradycje do przyszłości”, na której pokazane zostaną prace 16 artystów grafików ze Szwecji.

Jeszcze w zeszłym roku Instytut Szwedzki zebrał prace do wspomnianej wystawy. Powstała ona po wizycie króla i królowej Szwecji w Słowenii w 2004 roku.

W czasie trwania ekspozycji odbędzie się także seria warsztatów szwedzkich artystów dla studentów Białoruskiej Państwowej Akademii Sztuki. Organizatorem ekspozycji jest Ambasada Szwecji w Mińsku przy wsparciu Instytutu Szwedzkiego.

W Mińsku otwarto „Dni Książki Żydowskiej”

W Mińsku, w Bibliotece Narodowej otwarto „Dni Książki Żydowskiej” oraz ekspozycję prac znanych fotografików izraelskich. Można tam zobaczyć prawie 400 książek, które ukazały się w Izraelu, Rosji i w Białorusi.

Celem przedsięwzięcia jest przybliżenie Białorusinom kultury i historii narodu żydowskiego jak również państwa Izrael. Część książek zostanie przekazana w darze Bibliotece Narodowej.

Podczas uroczystego otwarcia wystawy miała miejsce prezentacja pierwszego w historii przekładu na język białoruski książki napisanej po hebrajsku. Jest to zbiór opowiadań Etgara Kereta „Kierowca autobusu, który chciał zostać Bogiem”. Książkę przełożył Pawał Kaściukievič.

Istnieje wiele stron internetowych poświęconych wydarzeniom na Białorusi, jednak są one mało znane w Europie Zachodniej, szczególnie nie znają ich ci, którzy kształtują politykę w stosunku do Białorusi, ale nie władają białoruskim albo rosyjskim.

Serwis [belarus-live](http://belarus-live.eu) wypełnia tę lukę. Cotygodniowy newsletter w języku angielskim, niemieckim, francuskim, białoruskim, rosyjskim, ukraińskim albo polskim można zamówić na stronie.

